

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

19. TÝDEN (4.5.2026)

Kamil Holý

Výzkumný tým: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Národní centrum zemědělského
a potravinářského výzkumu

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách CARC: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Obecně na polích škůdců málo, část porostů zůstává chráněna textilií. Na nezakrytých brukvovitých rostlinách především dřepčící, někde i krytonosci. Na cibulích přibývá nymf třásněnek, dospělců zatím málo. Objevují se první dospělci mandelinky bramborové, mšice aj. škůdci, ale zatím pod prahem škodlivosti.

Brukvovitá zelenina - škodí dřepčící rodu *Phyllotreta*, ale občas se objeví i velcí dřepčící olejkoví. Hlavní vlna krytonosců je pryč, ale lokálně škodí žírem, resp. kladou vajíčka - vylíhlé larvy poškodí řapíky listů. Krytonosci jsou spíše na větších rostlinách. Lokální škodlivost krytonosců bude přetrvávat nejspíše až do června, kdy se začne líhnout nová generace z řepek.

Ostatní zelenina - cibule - přibývá nymf třásněnek, dospělců málo. S oteplením se zrychlil žír listopasů na hrachu, dospělci pobíhají po půdě. Na vzcházející řepě a špenátu mohou škodit dřepčící. Na odkrytém chřestu dospělci a vajíčka chřestovníčků, nejčastěji ch. obecného. První dospělci mandelinky bramborové. Občas se vyskytnou mšice v různých plodinách.

Riziková: dřepčící, drátovci, třásněnky, housenky, krytonosci

Dřepčící rodu *Phyllotreta*

- lokálně vysoká početnost, v závislosti na počasí začne období pravidelné škodlivosti.

Monitoring - dospělci na vrchní i spodní straně listů, v chladu a větru se ukrývají v půdě - sledovat i míru poškození listů.

Ochrana - ošetření proti dospělcům na nezakrytých porostech. Mohou poškodit i pomalu vzcházející rostliny - **sledovat poškození děložních listů**.

Krytonosci

- hlavní jarní vlna brouků je pryč, opoždění jedinci mohou lokálně škodit až do líhnutí nové generace v červnu.

Monitoring - dospělci se zjišťují žlutými miskami nebo prohlídkou/oklepem rostlin. V řapících listů jsou vykousané jamky - místo rozříznout a zjistit, zda jsou tam vajíčka nebo se jedná jen o úživný žír.

Ochrana - provádí se proti dospělcům před vykladením vajíček.

Třásněnky

- přibývá nymf, dospělců zatím málo.

Monitoring - tmaví dospělci i světlé nymfy jsou většinou ukryti mezi listy u báze. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Ochrana - závisí na druhu cibule a době sklizně. Svazková cibule s listy může být poškozena sáním, tu se vyplatí ošetřit. S ochranou cibule určené ke sklizni později a bez listů bude lepší počkat, nálety budou pokračovat.

Užitečné organismy

- porosty bez škůdců nejsou pro predátory a parazitoidy zajímavé. Dospělci pestřenek, sluníček, lumci, lumčiči aj. jsou na kvetoucích rostlinách v okolí polí nebo řepce. V porostech jsou nejčastější různí pavouci a střeplíci, občas i drabčiči.

Dřepčik olejkový

V některých porostech vysoké výskyty muchnic a dalších dvoukřídlých, kteří posedávají na rostlinách. Dospělci neškodí, je zbytečné ošetřovat.

Zintenzivnil se žír listopasů rodu *Sitona* na hrachu, poškození listů nízké

Listopasi pobíhají po povrchu půdy (několik ks/m²). Mladší brouci jsou barevnější, pravo je starý brouk s ošoupanými šupinkami, proto je tmavý.

Monitoring dronem

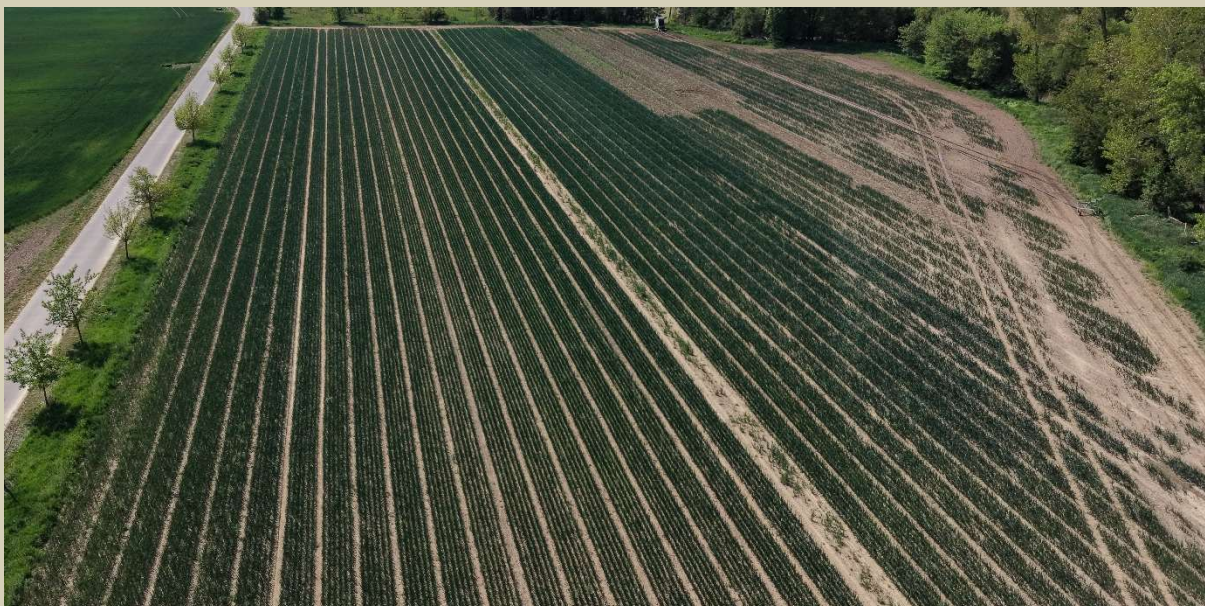
V letošním roce bude monitoring rozšířen o záběry z dronu kategorie C0 (amatérská kategorie nevyžadující pilotní průkaz ani pojištění). Pokud nejsou pozemky v zóně ochranného pásma letiště, je možné je monitorovat téměř bez omezení. Cena dronu a složitost ovládání - obdobná počítači nebo dražšímu mobilnímu telefonu.

Pohledem z dronu do okolí zjistíte, kde je nejbližší řepka - budoucí zdroj škůdců brukvovité zeleniny

Z dronu jsou vidět zaplevelené (zelené) části pozemků

i vyrovnanost porostu cibule na různých částech pole